

**Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія держави і права

ОП «ПРАВО»

Шифр за ОП	Назва	Тип	Рівень вищої освіти	Період вивчення		Кількість кредитів	Вид підсумкового контролю
				Рік, коли пропонується вивчення	Семестр		
ОПП-20	Теорія держави і права	Обов'язкова дисципліна професійної підготовки	Перший (бакалаврський)	1	1	5	Екзамен

Мова навчання: українська.

Форми здобуття освіти: очна, заочна.

Види навчальних занять: лекції, семінарські заняття, консультація.

Методи навчання: словесні (лекція, пояснення, дискусія); пояснювально-демонстраційні (аналіз теоретико-правових категорій і моделей держави та права); метод проблемного викладання; репродуктивні; практичні (застосування теоретичних положень до правових ситуацій); кейс-метод; метод аналізу нормативно-правових актів; порівняльно-правовий та історико-правовий методи; дослідницький метод; інтерактивні методи (дебати, моделювання) із використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Оцінювання: поточне, підсумкове.

Мета викладання навчальної дисципліни: оволодіння здобувачами основних та загальних закономірностей виникнення, функціонування та розвитку держави і права в їхній єдності, а також формування у майбутніх правників базових знань з теорії держави і права, орієнтації в правових термінах та аналізувати юридикозначущі ситуації.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК03	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК07	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК13	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

CH01	Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
СК02	Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.
СК03	Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.
СК07	Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
СК08	Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.
СК13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН05	Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
ПРН18	Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
ПРН19	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
ПРН20	Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

Засоби діагностики успішності навчання: усне опитування та участь у дискусіях; виконання практичних завдань (аналіз ситуацій на ринку юридичних послуг); тестування; перевірка індивідуальних і кейсових завдань (взаємодія з клієнтами, ціноутворення, моделі надання послуг); аналіз нормативно-правових актів; письмові роботи (ситуаційні завдання, контрольні роботи, аналітичні висновки); питання для поточного та підсумкового контролю; оцінювання результатів неформальної освіти в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті; підсумковий контроль у формі екзамену, що передбачає комплексну перевірку рівня досягнення програмних результатів навчання.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Предмет, метод і функції теорії держави і права

Поняття та структура теорії держави і права. Місце у системі юридичних наук. Методи наукового пізнання. Функції теорії держави і права.

Тема 2. Походження держави і права

Основні теорії походження держави і права. Соціальні передумови їх виникнення. Співвідношення держави і права у процесі становлення.

Тема 3. Поняття, ознаки та функції держави

Сутність держави. Ознаки державної організації. Внутрішні та зовнішні функції держави. Форми реалізації державної влади.

Тема 4. Форма держави

Форма правління. Форма державного устрою. Політичний режим. Взаємозв'язок елементів форми держави.

Тема 5. Механізм держави і державна влада

Поняття механізму держави. Система органів державної влади. Принцип поділу влади. Державний апарат і його функціонування.

Тема 6. Поняття права та праворозуміння

Основні підходи до праворозуміння. Ознаки та сутність права. Принципи права. Функції права.

Тема 7. Джерела (форми) права та система права

Поняття і види джерел права. Нормативно-правовий акт як основне джерело. Система права і система законодавства. Галузі та інститути права.

Тема 8. Правові норми та правові відносини

Поняття та структура правової норми. Класифікація норм права. Поняття і структура правовідносин. Юридичні факти.

Тема 9. Реалізація та застосування права

Форми реалізації права. Правозастосування та його стадії. Акти застосування права. Тлумачення норм права.

Тема 10. Правова свідомість, правова культура та законність

Поняття правової свідомості та правової культури. Законність і правопорядок. Правомірна поведінка та правопорушення. Юридична відповідальність.

Неформальна освіта (онлайн-курси та платформи)

У межах самостійної роботи здобувачам рекомендується проходження онлайн-курсів на міжнародних освітніх платформах з метою розширення професійних компетентностей.

Рекомендовані платформи:

- Coursera (Metodología jurídica: <https://www.coursera.org/learn/metodologiajuridica>; Інструментарій студента-юриста: <https://www.coursera.org/learn/law-student>; Citizenship and the rule of law: <https://www.coursera.org/learn/citizenship-rule-of-law>);

- edX (HKUx: State, Law and the Economy I: https://www.edx.org/learn/economics/university-of-hong-kong-state-law-and-the-economy-i?index=rv_product_summary&queryId=ff09882becc5b17835128bf207965e04&position=9).

Опрацювання зазначених онлайн-курсів не є обов'язковим і здійснюється за власною ініціативою здобувача як форма неформальної освіти. Так само не є обов'язковими саме ці курси та можуть бути пройдені інші тематичні курси, тренінги тощо.

Порядок зарахування результатів неформальної освіти:

Результати проходження онлайн-курсів можуть бути зараховані як складова самостійної роботи за зверненням здобувача в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://nam.kyiv.ua/files/pdf/polozhennia-pro-neformalnu-ta-informalnu-osvitu.pdf>).

Максимальна кількість балів – до 10 балів у межах самостійної роботи.

Методи навчання на лекціях: словесні (лекція, пояснення теоретико-правових категорій і закономірностей розвитку держави і права); пояснювально-демонстраційні (презентації, ілюстрації, демонстрація моделей держави, правових систем і правових явищ); метод проблемного викладання (аналіз теоретичних проблем праворозуміння, походження держави і права, співвідношення держави і права); методи візуалізації (схеми, класифікації, моделі держави та права); використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Методи навчання на семінарських заняттях: словесні (дискусія, співбесіда з теоретико-правових питань); пояснювально-демонстраційні (аналіз правових явищ, категорій і моделей держави та права); практичні (застосування теоретичних положень до правових ситуацій, аналіз норм права та правовідносин); кейс-метод (розгляд умовних і реальних ситуацій функціонування держави і права); пошуковий і дослідницький методи (робота з нормативно-правовими актами та науковими джерелами, підготовка аналітичних висновків); інтерактивні методи (дебати, моделювання правових процесів); використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Методи оцінювання: усне та письмове опитування з теорії держави і права; тестування; виконання практичних і кейсових завдань (аналіз правових ситуацій, застосування теоретико-правових категорій); аналіз нормативно-правових актів; письмові роботи (розв'язання ситуаційних завдань, підготовка аналітичних висновків); контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти); самостійна робота, результати неформальної освіти (онлайн-курси); для підсумкового контролю – підсумкове оцінювання у формі тестування та/або письмової роботи з практичними завданнями.

Засоби діагностики результатів навчання. Поточний контроль може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою. Підсумковий контроль передбачає проведення екзамену.

Порядок оцінювання результатів навчання:

Оцінювання здійснюється за 100 бальною шкалою.

Поточний контроль та самостійна робота = 60 балів.

Підсумковий контроль = 40 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60											Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Самостійна робота		
5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Рекомендована література:

1. Бурдін М.Ю., Логвиненко І.А., Лазарєв В.В. Теорія держави та права у визначеннях та схемах: довідник. Харків: ХНУВС, 2021. 108 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/37860bb0-729b-427c-a551-bcd81f4f4d88/content>
2. Веселовська Н.О., Гіда Є.О., Стерліков О.С. Сутність правової культури. Академічні візії. 2023. Вип. 18. <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/2370>
3. Гіда Є.О., Лоцихін О.М., Веселовська Н.О., Стерліков О.С. Методологія теорії держави і права. Академічні візії. 2024. Вип. 21. <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/2371>
4. Гіда Є.О., Веселовська Н.О., Лоцихін О.М. Філософські основи теорії держави і права. Академічні візії. 2023. Вип. 16. <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/2369>
5. Гіда Є.О., Стерліков О.С. (2024). Право як регулятор суспільних відносин. Академічні візії. 2024. Вип. 28. <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/2366>
6. Євдокіменко С.А., Гіда Є.О., Лоцихін О.М., Стерліков О.С. Перспективи розвитку теорії держави і конституційного права в умовах цифровізації суспільства. Академічні візії. 2024. Вип. 30. <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/2365>
7. Загальна теорія права: підручник / О. В. Петришин, Д. В. Лук'янов, С. І. Максимов, В. С. Смородинський та ін. ; за ред. О. В. Петришина. Харків: Право, 2020. 568 с.
8. Крестовська Н.М., Матвєєва Л.Г. Теорія держави і права: Підручник. Практикум. Тести. К.: Юрінком Інтер, 2021. 584 с.
9. Пендюра М. М. Теорія держави та права. Курс інтерактивних лекцій. К. : 7БЦ, 2023. 468 с. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/ca30400-38cf-49b1-9b4b-1ff0ed06499e/content>.
10. Практикум з теорії держави і права: навч. посібник / Кол. авт. ; за заг. ред. д.ю.н., проф. Л. Р. Наливайко. 2-е вид., перероб. і доп. Дніпро : Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 500 с.
11. Теорія держави і права: навч. посіб. / Я.О. Тицька, Н.М. Крестовська, Л.Г. Матвєєва, Н.В. Атаманова, Н.Б. Арабаджі.. Одеса: Міжнародний гуманітарний ун-т, 2021. 193 с. <https://doi.org/10.32837/11300.24041>

12. *Теорія держави та права: навчальний посібник / за заг. ред. С. Гусарева. К.: 7БЦ, 2022. 470 с. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/53b5951f-a333-491a-8516-7d6999ba140e/content>*

13. *Тополевський Р.Б., Федіна Н.В. Теорія держави і права: навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 268 с.*

Викладач: Гіда Євген Олександрович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії та історії держави і права.

Гарант освітньої програми:

Козакова Ірина Віталіївна

кандидат юридичних наук, доцент

